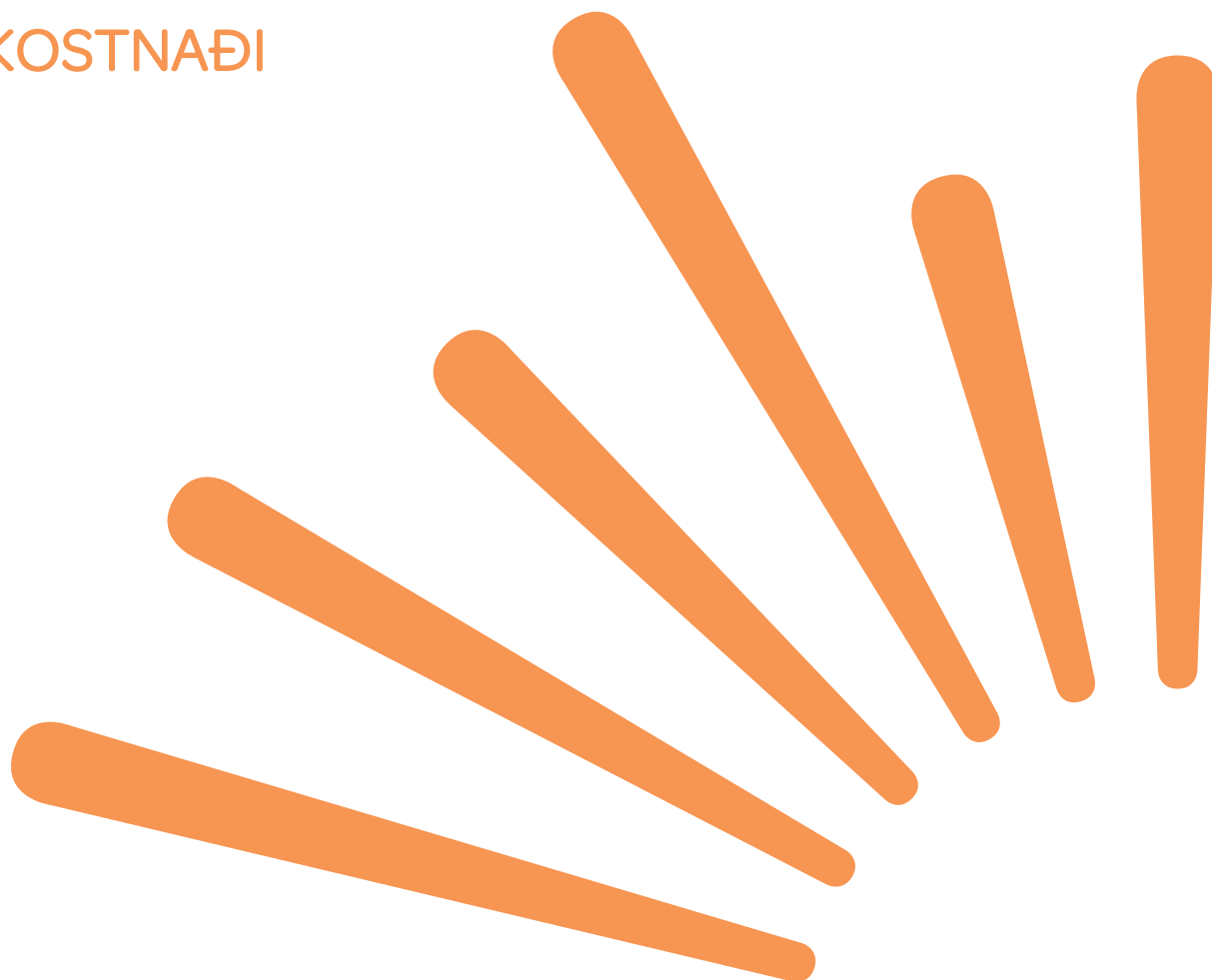

SAMANBURÐUR Á ORKUKOSTNAÐI
HEIMILA ÁRIÐ 2022

Samanburður á orkukostnaði heimila

Líkt og undanfarin ár, hefur Byggðastofnun fengið Orkustofnun til að reikna út kostnað á ársgrundvelli, við raforkunotkun og húshitun á sömu fasteigninni, á nokkrum þéttbýlisstöðum og í dreifbýli. Viðmiðunareignin er einbýlishús, 140 m² að grunnfleti og 350m³. Almenn raforkunotkun er sú raforka sem er notuð í annað en að hita upp húsnæði, s.s. ljós og heimilistæki, en miðað er við 4.500 kWst í almennri rafmagnsnotkun og 28.400 kWst við húshitun án varmadælu en 14.200 kWst með varmadælu. Gert er ráð fyrir að „loft í vatn“ varmadæla skili 50% sparnaði á raforku til húshitunar en orkusparnaðurinn er þó háður ýmsum þáttum (sjá í kaflanum Fyrirvari og aðrar upplýsingar). Árlegir útreikningar eru nú til frá árinu 2014 og eru uppfærðir eftir því sem ástæða þykir til. Við útreikninga er almenn rafmagnsnotkun og fastagjald tekin saman annarsvegar og hitunarkostnaður hins vegar. Gjöldin eru reiknuð út samkvæmt gjaldskrá þann 1. september 2022.

Alls eru 92 byggðakjarnar í greiningunni og ná tölur fyrir þá aftur til ársins 2014. Auk þess er orkukostnaður fyrir dreifbýli án hitaveitu birtur í skýrslunni. Byggðakjarnarnir eru: Akranes, Akureyri, Árskógssandur, Bakkafjörður, Bifröst, Bildudalur, Blönduós, Bolungarvík, Borg í Grímsnesi, Borgarfjörður eystri, Borgarnes, Brautarholt á Skeiðum, Breiðdalsvík, Búðardalur, Dalvík, Djúpvogur, Drangnes, Egilsstaðir, Eskifjörður, Eyrarbakki, Fáskrúðsfjörður, Fellabær, Flateyri, Flúðir, Garðabær, Garður, Grenivík, Grindavík, Grímsey, Grundarfjörður, Grundarhverfi, Hafnarfjörður, Hafnir, Hauganes, Hella, Hellissandur, Hnífsdalur, Hofsós, Hólar í Hjaltadal, Hólmavík, Hrafnagil, Hrísey, Húsavík, Hvammstangi, Hvanneyri, Hveragerði, Hvolsvöllur, Höfn, Ísafjörður, Kirkjubæjarklaustur, Kópasker, Kópavogur, Laugar í Reykjadal, Laugarás, Laugarvatn, Melahverfi í Hvalfirði, Mosfellsbær, Nesjahverfi í Hornafirði, Neskaupstaður, Ólafsfjörður, Ólafsvík, Patreksfjörður, Raufarhöfn, Reyðarfjörður, Reykholt í Biskupstungum, Reykhólar, Reykjahlíð, Reykjanesbær, Reykjavík, Rif, Sandgerði, Sauðárkrúkur, Selfoss, Seltjarnarnes, Seyðisfjörður, Siglufjörður, Skagaströnd, Stokkseyri, Stykkishólmur, Stöðvarfjörður, Suðureyri, Súðavík, Svalbarðseyri, Tálknafjörður, Varmahlíð, Vestmannaeyjar, Vík í Mýrdal, Vogar, Vopnafjörður, Þingeyri, Þorlákshöfn og Þórshöfn.

Á höfuðborgarsvæðinu eru í meginatriðum fjögur svæði m.t.t. orkukostnaðar. Sami kostnaður er í Reykjavík, Kópavogi og austurhluta Garðabæjar þar sem Veitur ohf. eru með sérleyfi fyrir flutning og dreifingu á rafmagni sem og til reksturs hitaveitu. Það sem er frábrugðið í Hafnarfirði og vesturhluta Garðabæjar (þ.m.t. Álftanesi) er að HS Veitur eru með sérleyfið fyrir flutning og dreifingu á rafmagni. Þá eru Seltjarnarnes og Mosfellsbær á dreifisvæði Veitna en þar eru staðbundnar hitaveitur, hvor með sitt sérleyfið. Á Selfossi eru Selfossveitur með hitaveitu en HS Veitur hafa sérleyfi fyrir flutning og dreifingu á rafmagni í stærstum hluta bæjarins og RARIK í nýjasta hluta hans sem hefur verið að byggjast upp. Því eru tvær kostnaðartölur í gögnunum fyrir raforku á Selfossi.

Þar sem þróun orkukostnaðar er sýnd á línuritum eru verð fyrri ára núvirt í samræmi við árlegt meðaltal vísitölu neysluverðs.

Samhliða þessari skýrslu kemur út mælaborð þar sem hægt er að skoða orkukostnað í byggðakjörnum á Íslandskorti, skoða raforku- og húshitunarkostnað sér og bæta við útreikningi fyrir varmadælu fyrir staði með beina rafhitun. [Mælaborðið er aðgengilegt á heimasíðu Byggðastofnunar](#). Excel skrá með orkukostnaði árin 2014 til 2022 er jafnframt aðgengileg á [heimasíðu Byggðastofnunar](#).

Fyrirvari og aðrar upplýsingar

Hafa ber í huga að á nokkrum stöðum er veittur afsláttur af gjaldskrá hitaveitu þar sem ekki er hægt að tryggja lágmarkshita vatns til notanda. Útreikningarnir miðast við upplýsingar um hitastig sem hitaveiturnar skila inn til Orkustofnunar, gjaldskrár dreifiveitna, orkusölufyrirtækja og hitaveitna. Öll verð eru með sköttum og öðrum gjöldum.

Í útreikningum er áætlað að 50% sparnaður á húshitunarkostnaði náist með notkun „loft í vatn“ varmadælu. Reynslan með slíkum dælum hefur sýnt að notendur ná um það bil 50% sparnaði, sumir meira og aðrir minna og er það háð öðrum þáttum svo sem einangrun (þ.e. veggir, þak, gluggar og hurðir) og ástandi ofna- og lagnakerfis húsnæðisins. Auk þess getur notkunarhegðun breyst, t.d. að notandi hafi hlýrra innandyra, eftir að varmadæla er tekin í notkun. Sparnaður er jafnframt háður því að rétt stærð varmadælu sé valin.

Hér má sjá töflur um orkukostnað árin 2013 – 2022: <https://www.byggdastofnun.is/is/utgefid-efni/grof-og-skrar>

Hér má sjá sambærilega skýrslu Byggðastofnunar um orkukostnað heimila árið 2021: <https://www.byggdastofnun.is/is/utgefid-efni>

Hér er tengill á vefsíðuna um eingreiðslur hjá Orkustofnun: <https://orkustofnun.is/orkustofnun/umsoknir/eingreidsla-vegna-umhverfisvaennar-orkuoflunar/>

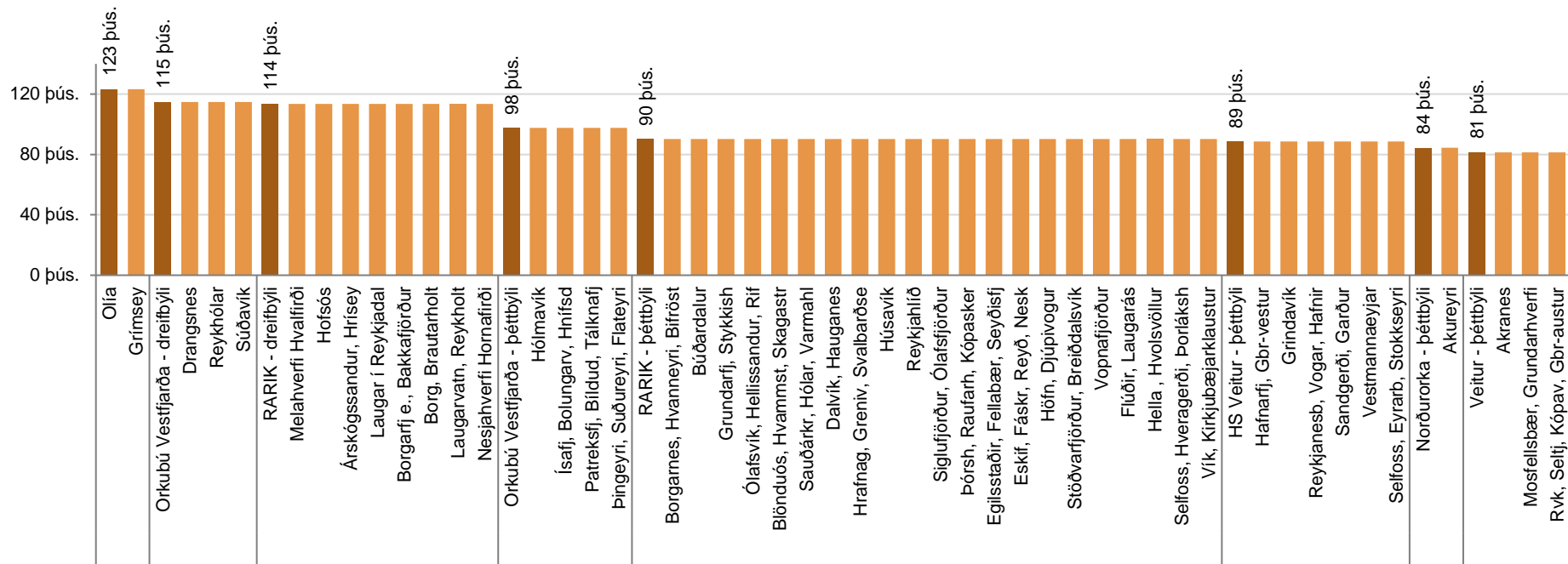
Hér er tengill á lög nr. 78/2002 um niðurgreiðslur húshitunarkostnaðar. Sjá kafla III um eingreiðslur: <https://www.althingi.is/lagas/nuna/2002078.html>

Hér er tengill á heimasíðu Orkuseturs með ýmsum fróðleik um raforku og húshitun: <https://orkusetur.is/>

Raforka

Notendur eru bundnir því að greiða fyrir flutning og dreifingu á rafmagni frá dreifiveitum sem hafa sérleyfi á viðkomandi svæði. Notendur geta keypt raforku af hvaða sölufyrirtæki sem er en þau eru nokkur og með mismunandi verð. Lægsta mögulega verð er það verð sem fæst með því að velja orkusala sem býður lægsta söluverð á raforku á hverjum tíma.

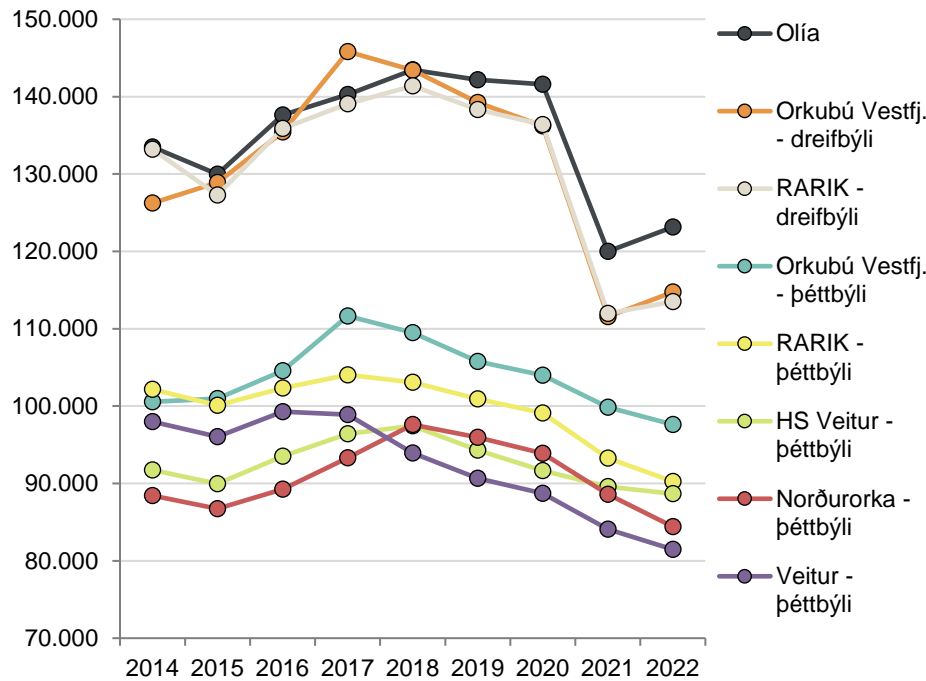
Lægsta mögulega verð fyrir viðmiðunareignina, með flutnings- og dreifingarkostnaði, fæst hjá Veitum á höfuðborgarsvæðinu og á Akranesi, um 81 þ.kr. (mynd 1). Hæsta gjald í byggðakjörnum sem eru skilgreindir sem þéttbýli er um 98 þ.kr. hjá Orkubúi Vestfjarða en raforkuverð eru hærri í dreifbýli, hjá RARIK og Orkubúi Vestfjarða, eða um 114-115 þ.kr.

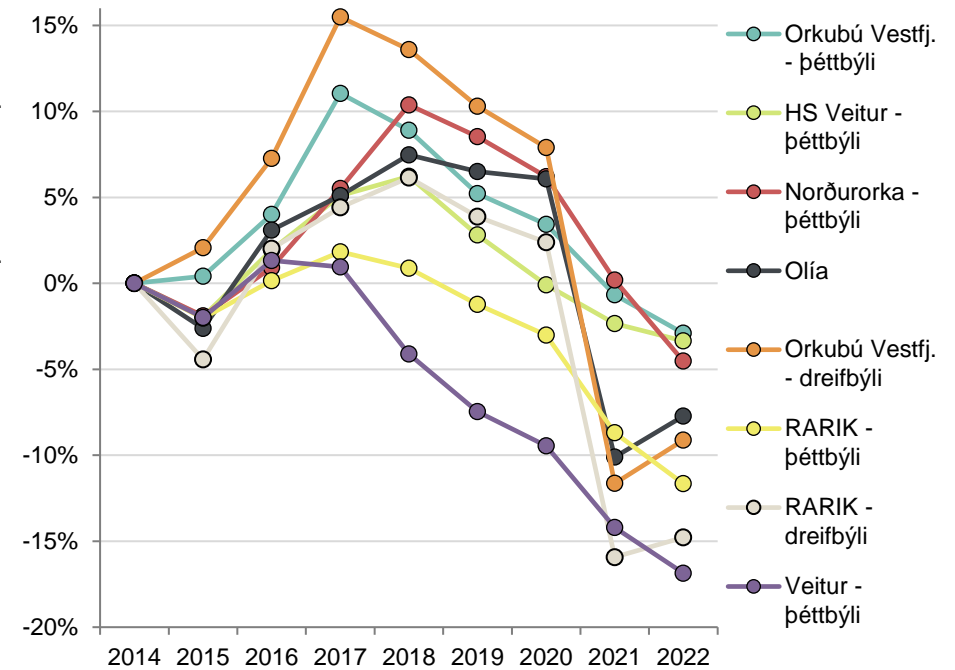
Mynd 1. Raforka, lægsta mögulega verð.

Lægsta mögulega raforkuverð hefur verið töluvert hærra í dreifbýli en í þéttbýli síðustu ár, en árið 2021 minnkaði bilið þar á milli þó nokkuð (mynd 2). Lægsta mögulega raforkuverð heimila í dreifbýli er nú um 39% hærra en lægsta mögulega verð í þéttbýli. Munurinn er aðeins meiri en árið 2021 þegar hann var í lágmarki. Árið 2022 lækkaði raforkuverð í þéttbýli um 1-5%, mest hjá Norðurorku, en í dreifbýli hækkaði raforkuverð um tæp 3%. Þrátt fyrir hækkun eru verð í dreifbýli mun lægri en þau voru fyrir 2021 (mynd 3).

Raforka í dreifbýli er greidd niður með svokölluðu dreifbýlisframlagi sem hefur áhrif á raforkuverð ásamt breytingum á gjaldskrá. Dreifbýlisframlagið var aukið mikið árið 2021 og auk þess var því breytt þannig að það næði til allra þátta í verðskrá, þ.e. fastagjalds, orkugjalds og aflgjalds, en áður var aðeins orkugjaldið jafnað. Af sömu ástæðum varð lækkun á raforkuverði í Grímsey það ár, þar sem rafmagn er framleitt með díselrafstöð.

Mynd 2. Raforka, þróun lægsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).

Mynd 3. Raforka, breyting lægsta verðs m.v. árið 2014.

Húshitun

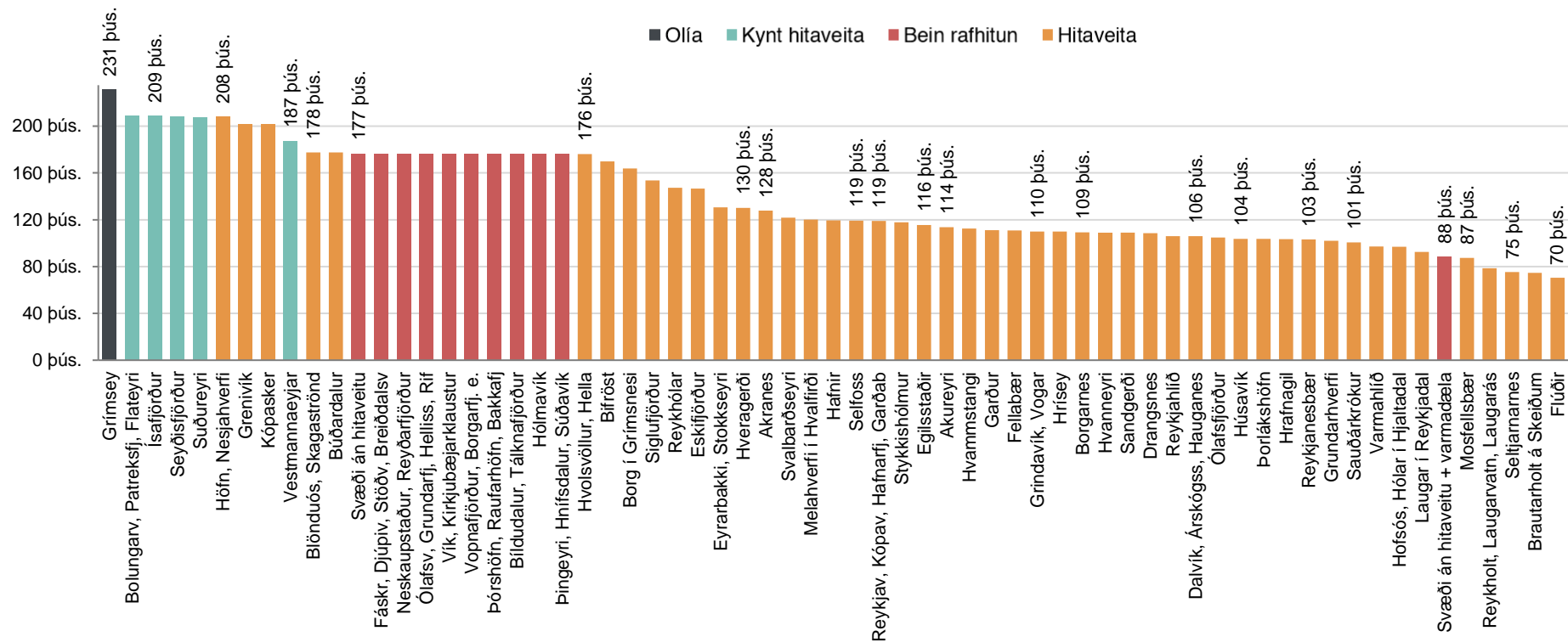
Þegar kemur að húshitunarkostnaði er munurinn á milli svæða mun meiri en á raforkuverði. Lægsti mögulegi kostnaður þar sem húshitun er dýrust er um þrefalt hærri en þar sem hún er ódýrust. Húshitunarkostnaður hefur undanfarin ár verið hæstur á stöðum þar sem þarf að notast við beina rafhitun. Lægsta verð fyrir húshitun með rafmagni hefur þó lækkað talsvert síðustu ár, m.a. vegna niðurgreiðslna á dreifi- og flutningskostnaði og aukinnar samkeppni á raforkusölumarkaði. Sú þróun hefur gert það að verkum að lægsti mögulegi kostnaður fyrir beina rafhitun er nú orðinn lægri en þar sem eru kyntar hitaveitur eða dýrar hitaveitur. Þetta er háð því að almennir notendur kaupir raforku frá ódýrasta orkusöluaðila.

Húshitunarkostnaður þar sem kynt er með rafmagni getur jafnframt lækkað umtalsvert með notkun varmadæla. Þeir sem kynda íbúðarhúsnæði sitt með rafmagni geta sótt um eingreiðslu (styrk) til Orkustofnunar til að setja upp varmadælu. Þau svæði sem í þessari greiningu eru að öllu eða einhverju leyti með rafhitun eru eftirfarandi:

Bakkafjörður, Bíldudalur, Bolungarvík (einnig með kynta hitaveitu), Borgarfjörður eystri, Breiðdalsvík, Djúpvogur, Fáskrúðsfjörður, Flateyri (einnig með kynta hitaveitu), Grundarfjörður, Hellissandur, Hnífsdalur, Hólmavík, Ísafjörður (einnig með kynta hitaveitu), Kirkjubæjarklaustur, Neskaupstaður, Ólafsvík, Patreksfjörður (einnig með kynta hitaveitu), Raufarhöfn, Reyðarfjörður, Ríf, Seyðisfjörður (einnig með kynta hitaveitu), Stöðvarfjörður, Suðureyri (einnig með kynta hitaveitu), Súðavík, Tálknafjörður, Vestmannaeyjar (einnig með kynta hitaveitu), Vík í Mýrdal, Vopnafjörður, Þingeyri og Þórshöfn.

Lækkun húshitunarkostnaðar í viðmiðunareign á þessum svæðum getur verið um 90 þúsund krónur á ársgrundvelli miðað við 50% sparnað með „loft í vatn“ varmadælu. Íbúar sem fá orkuna frá kyntri hitaveitu (fjarvarmaveitu) eða hitaveitu geta ekki fengið þessa eingreiðslu. Þó er mögulegt að fá eingreiðslu þar sem verið er að leggja hitaveitu á rafhituðum svæðum ef útreikningar sýna fram á að það sé hagstæðara fyrir viðkomandi íbúðarhúsnæði að vera áfram með niðurgreidda rafhitun heldur en hitaveitu. Hægt er að sækja um eingreiðslu vegna þess íbúðarhúsnæðis í Vestmannaeyjum sem er með beina rafhitun og á ekki kost á tengingu við sjóvarmaveituna.

Lægsti húshitunarkostnaður fyrir viðmiðunareign er á Flúðum um 70 þ.kr. og þar næst í Brautarholti á Skeiðum og á Seltjarnarnesi um 75 þ.kr. (mynd 4). Á þessum stöðum er lægsti húshitunarkostnaður um þriðjungur af kostnaðinum þar sem hann er hæstur. Hæsti húshitunarkostnaðurinn er í Grímsey um 231 þ.kr., þar sem er oliukynding. Þar fyrir utan er húshitunarkostnaður fyrir viðmiðunareign hæstur á stöðum þar sem notast er við kynta hitaveitu, þ.e.a.s. á Ísafirði, í Bolungarvík, á Seyðisfirði, Patreksfirði, Suðureyri og Flateyri eða um 209 þ.kr. Þó eru dæmi um að húshitunarkostnaður sé álíka hár þar sem hefðbundnar hitaveitur eru, svo sem á Höfn og í Nesjahverfi en þar er ný hitaveita (RARIK), á Grenivík (Norðurorka) og Kópaskeri (Hitaveita Öxarfjarðarhéraðs). Á stöðum sem þurfa að nota beina rafhitun er lægsti húshitunarkostnaður fyrir viðmiðunareignina nú um 177 þ.kr., en með varmadælu er hér áætlað að hann geti verið um 88 þ.kr.

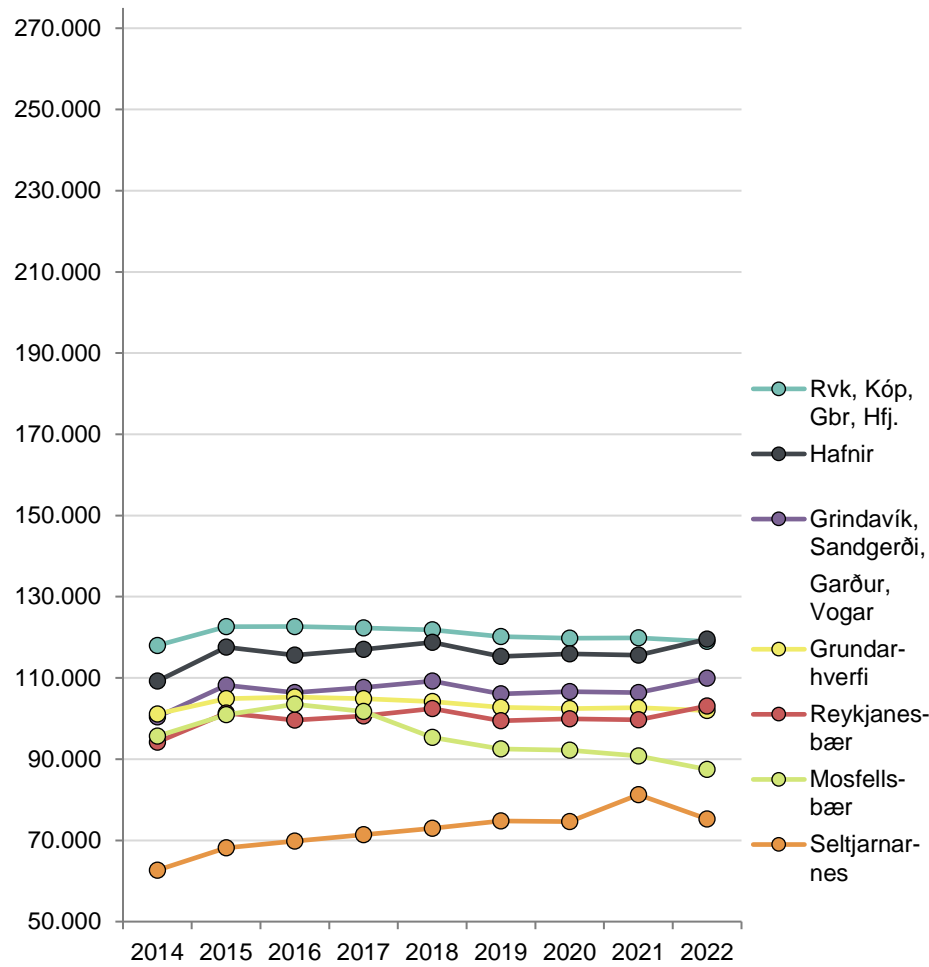
Mynd 4. Húshitun, lægsta mögulega verð.

Á næstu síðum verður fjallað um þróun lægsta mögulega verðs fyrir húshitun frá 2014 í hverjum landshluta fyrir sig. Upphæðir eru á verðlagi ársins 2022. Ýmsar aðrar ástæður en breytingar á gjaldskrá hitaveitna geta haft áhrif á þróun húshitunarkostnaðar, til dæmis niðurgreiðslur vegna rafhitunar, breytingar á virðisaukaskatti á húshitun eða samkeppni á raforkusölumarkaði. Til að mynda hækkaði virðisaukaskattur á húshitun úr 7% árið 2014 í 11% árið 2015 og árið 2016 breyttust svo niðurgreiðslur húshitunarkostnaðar yfir í 100% niðurgreiðslur upp að 40.000 kWst á ári pr. húseign, en áður hafði aðeins hluti dreifi- og flutningskostnaðar verið niðurgreiddur. Þá hefur aukin samkeppni á raforkusölumarkaði frá árinu 2021 leitt til lækkunar á lægsta mögulega verði fyrir beina rafhitun. Árið 2022 hafði verð á olíu til húshitunar hækkað um 57% frá fyrra ári en vegna niðurgreiðslna hafði hækkunin ekki áhrif á húshitunarkostnað í Grímsey.

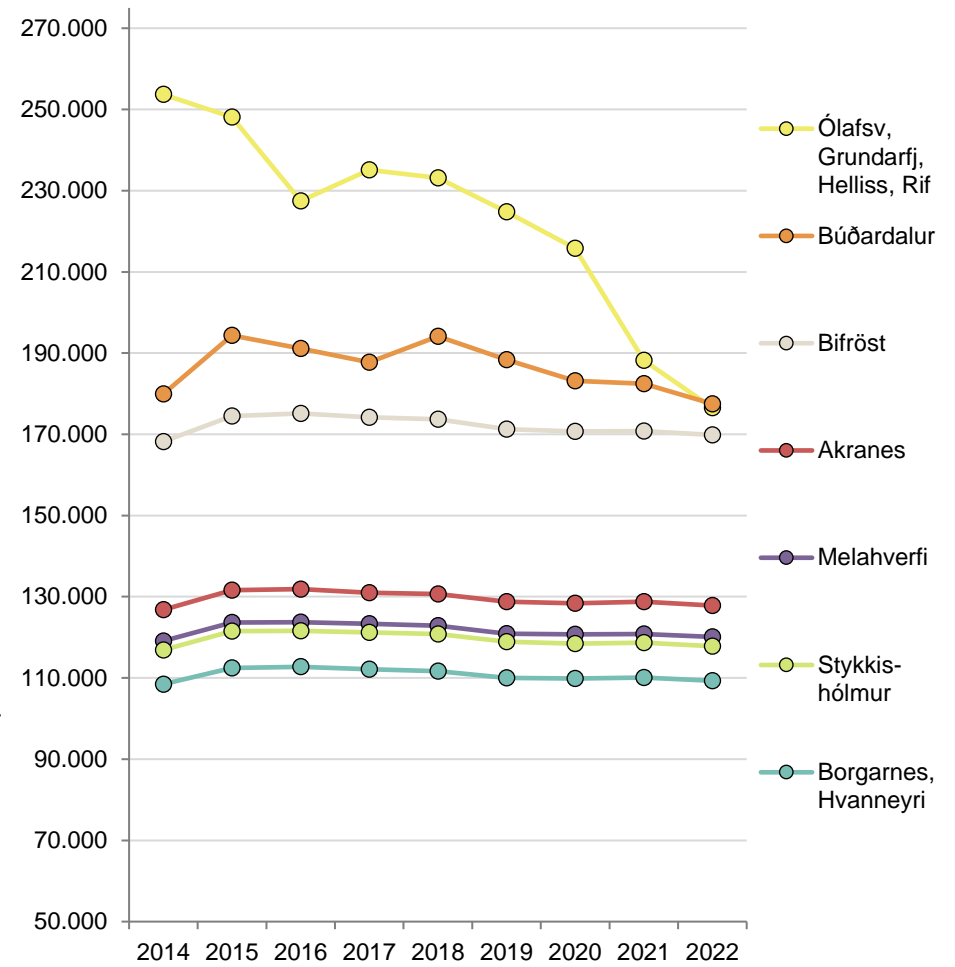
Á höfuðborgarsvæðinu er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar hæstur í Reykjavík, Kópavogi, Garðabæ og Hafnarfirði 119 þ.kr. (mynd 5). Öll þessi bæjarfélög eru með hitaveitu frá Veitum ohf. og fyrir þau gilda sömu verð. Verðið hefur verið nokkuð stöðugt og aðeins hækkað um 0,8% frá 2014 ef miðað er við verðlag ársins 2022. Í Grundarhverfi er verðið nokkuð lægra eða um 102 þ.kr. og hefur lítið breyst frá 2014 eins og á öðrum stöðum þar sem Veitur ohf. eru með hitaveituna. Lægsti húshitunarkostnaður höfuðborgarsvæðisins er á Seltjarnarnesi hjá Hitaveitu Seltjarnarness, um 75 þ.kr., en hann hefur hækkað um 20,1% frá 2014. Húshitunarkostnaður í Mosfellsbæ hjá Hitaveitu Mosfellsbæjar er einnig með lægra mótí eða 87 þ.kr. og hefur lækkað um 8,6% síðan 2014.

Á Suðurnesjum eru allir byggðakjarnar með hitaveitu frá HS Veitum og verð og verðbreytingar eru svipuð alls staðar. Þar hefur lægsti húshitunarkostnaður hækkað um u.þ.b. 9,5% frá 2014. Lægsta verðið er í Reykjanesbæ 103 þ.kr. en í Grindavík, Suðurnesjabæ og Vogum er lægsti húshitunarkostnaður milli 110 og 111 þ.kr. Hæsti húshitunarkostnaður viðmiðunareignar í þéttbýli á Suðurnesjum er í Höfnum 120 þ.kr.

Á Vesturlandi eru hitaveitur í öllum byggðarlögum í greiningunni nema í byggðakjörnum Snæfellsbæjar og í Grundarfirði, þar sem er bein rafhitun. Í Ólafsvík, á Grundarfirði, Hellissandi og Rífi er lægsti húshitunarkostnaður 177 þ.kr., líkt og annars staðar á landinu þar sem kynda þarf með rafmagni, en áætlað er að hann geti verið um 88 þ.kr. með varmadælu. Verð fyrir beina rafhitun hefur lækkað mikið síðan 2014 eða um 30,4% ef miðað er við verðlag ársins 2022 (mynd 6). Í Búðardal er hitaveita á vegum RARIK en húshitunarkostnaður er 178 þ.kr. og hefur lækkað um 1,4% frá 2014. Á Bifröst kostar húshitun viðmiðunareignar 170 þ.kr., á Akranesi 128 þ.kr. og í Melahverfi 120 þ.kr. Í Stykkishólmi er lægsta verð 118 þ.kr. og í Borgarnesi og á Hvanneyri er það 109 þ.kr. Þessir staðir eru allir með hitaveitu frá Veitum ohf. og hefur verðhækkun verið um 0,8% frá 2014.

Mynd 5. Húshitun á höfuðborgarsvæðinu og Suðurnesjum, þróun lægsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).

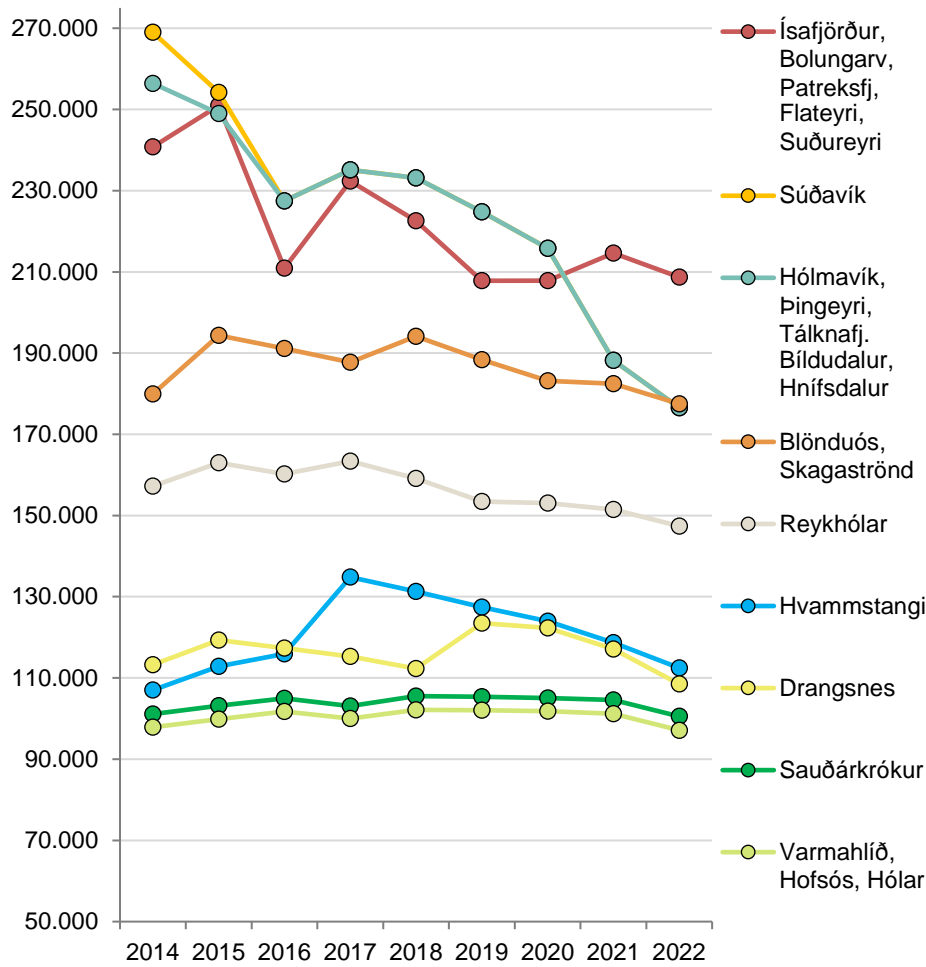

Mynd 6. Húshitun á Vesturlandi, þróun lægsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).

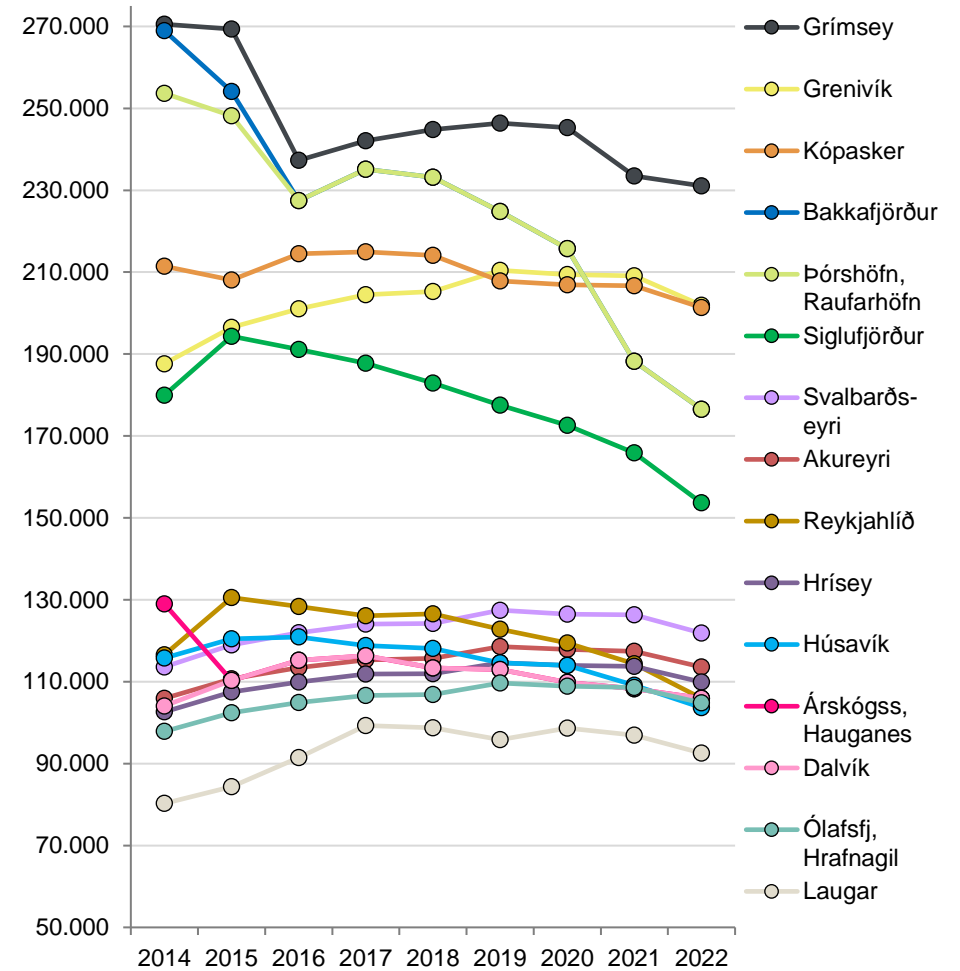
Á Vestfjörðum er hæsti húshitunarkostnaður í þéttbýli á Ísafirði, Patreksfirði, Suðureyri, Flateyri og í Bolungarvík, þar sem eru kyntar hitaveitur (mynd 7). Á þessum stöðum er lægsta verð fyrir kyndingu viðmiðunareignar 209 þ.kr. og hefur lækkað um 13,3% frá 2014. Þó eru ekki öll hús tengd fjarvarmaveitum og lægsti mögulegi húshitunarkostnaður er þá nokkuð lægri, eða sá sami og annars staðar á Vestfjörðum þar sem er hitað með rafmagni. Rafhitun er á Hólmavík, Þingeyri, Tálknafirði, Bíldudal, Hnífsdal og Súðavík og þar er lægsti húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 177 þ.kr. og hefur lækkað um 31,2% frá 2014. Í Súðavík hefur húshitunarkostnaður lækkað um 34,4% því árin 2014 og 2015 var hann hærri þar en í öðrum byggðakjörnum með rafhitun. Staðurinn er skilgreindur sem dreifbýli hvað varðar raforku en vegna niðurgreiðslna er kostnaður þar nú sá sami og á öðrum stöðum með rafhitun. Á Reykhólum er hitaveita en lægsta verð fyrir húshitun þar er 147 þ.kr. og hefur lækkað um 6,2% síðan 2014. Lægsti húshitunarkostnaður viðmiðunareignar á Vestfjörðum er á Drangnesi, hjá Hitaveitu Drangsness, 108 þ.kr. og hefur hann hækkað um 4,2% frá 2014.

Á Norðurlandi vestra eru allir byggðakjarnarnir í greiningunni með hitaveitu. Hæsti húshitunarkostnaður í þéttbýli á Norðurlandi vestra er hjá hitaveitum RARIK á Blönduósi og Skagaströnd 178 þ.kr. og hefur hann lækkað um 1,4% frá 2014 (mynd 7). Á Hvammstanga er Hitaveita Húnaþings vestra en þar er lægsti mögulegi húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 112 þ.kr. og hefur hækkað frá 2014 um 5,1%. Lægsti húshitunarkostnaður á Norðurlandi vestra er hjá Skagafjarðarveitum, í Varmahlíð, á Hofsósi og Hólum um 97 þ.kr. og Sauðárkróki 101 þ.kr. Húshitunarkostnaður viðmiðunareignar í byggðakjörnum Skagafjarðar hefur lækkað um u.þ.b. 0,6% síðan 2014.

Á Norðurlandi eystra eru allir byggðakjarnarnir í greiningunni með hitaveitu nema Þórshöfn, Raufarhöfn, Bakkafjörður og Grímsey. Hæsti húshitunarkostnaður viðmiðunareignar er í Grímsey 231 þ.kr. þar sem er olíukynding (mynd 8). Á Þórshöfn, Raufarhöfn og Bakkafirði er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 177 þ.kr. og hefur hann lækkað um 30,4% á Þórshöfn og Raufarhöfn. Á Bakkafirði hefur húshitunarkostnaður lækkað um 34,4% því árin 2014 og 2015 var kostnaðurinn hærri þar en í öðrum byggðakjörnum Norðurlands með rafhitun. Staðurinn er skilgreindur sem dreifbýli hvað varðar raforku en vegna niðurgreiðslna er kostnaður þar nú sá sami og á öðrum stöðum þar sem kynt er með rafmagni. Aðrir staðir á Norðurlandi eystra hafa hitaveitu og af þeim er húshitunarkostnaður hæstur á Grenivík hjá Norðurorku 202 þ.kr. og hefur hækkað um 7,6% frá 2014. Á Kópaskeri er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar frá Hitaveitu Öxarfjarðarhéraðs 201 þ.kr. og hefur lækkað um 4,8% síðan 2014. Á Siglufirði hefur lægsti húshitunarkostnaður verið nokkurn veginn sá sami í krónum talið síðan 2015 og er 154 þ.kr. nú, en miðað við verðlag 2022 hefur hann lækkað um 14,6% frá 2014. Á Svalbarðseyri er húshitunarkostnaður 122 þ.kr., á Akureyri 114 þ.kr., í Hrísey 110 þ.kr. og á Ólafsfirði og í Hrafnagili 105 þ.kr. Allt eru það staðir með hitaveitu frá Norðurorku og þar hefur húshitunarkostnaður alls staðar hækkað um u.þ.b. 7,2% frá 2014. Í Reykjahlíð hjá Hitaveitu Skútustaðarhrepps er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar nú 106 þ.kr. og hefur lækkað um 9,1% frá 2014. Dalvík, Árskógssandur og Hauganes hafa hitaveitu frá Hitaveitu Dalvíkur og húshitunarkostnaður þar er um 106 þ.kr. Á Dalvík hefur húshitunarkostnaður hækkað um 1,8% frá 2014 en á Árskógssandi og Hauganesi lækkað um 17,9% því að árið 2015 breyttist gjaldskrá hitaveitunnar þannig að kostnaður þar varð sá sami og á Dalvík, en áður hafði hann verið hærri. Á Húsavík, hjá Orkuveitu Húsavíkur, er húshitunarkostnaður 104 þ.kr. og hefur lækkað um 10,5% frá 2014. Lægsti húshitunarkostnaður viðmiðunareignar á Norðurlandi eystra er á Laugum í Reykjadal 93 þ.kr. og hefur hann hækkað um 15,4% frá 2014.

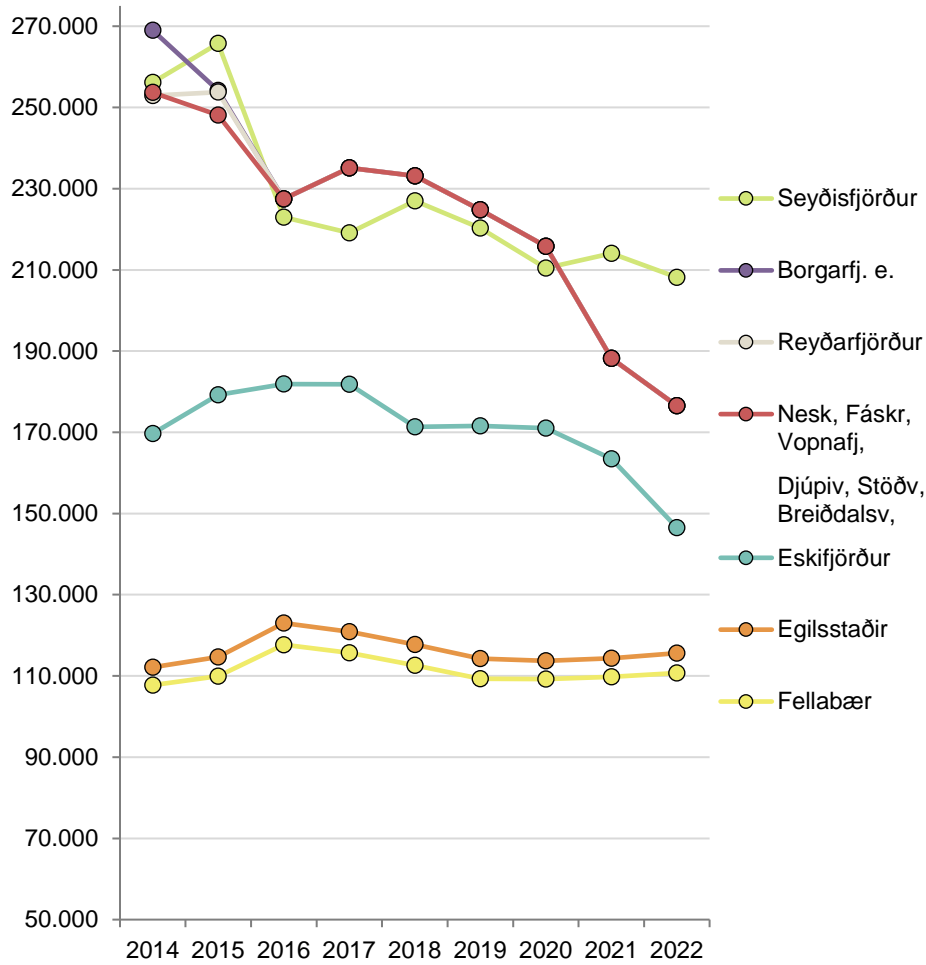
Mynd 7. Húshitun á Vestfjörðum og Norðurlandi vestra, þróun lægsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).

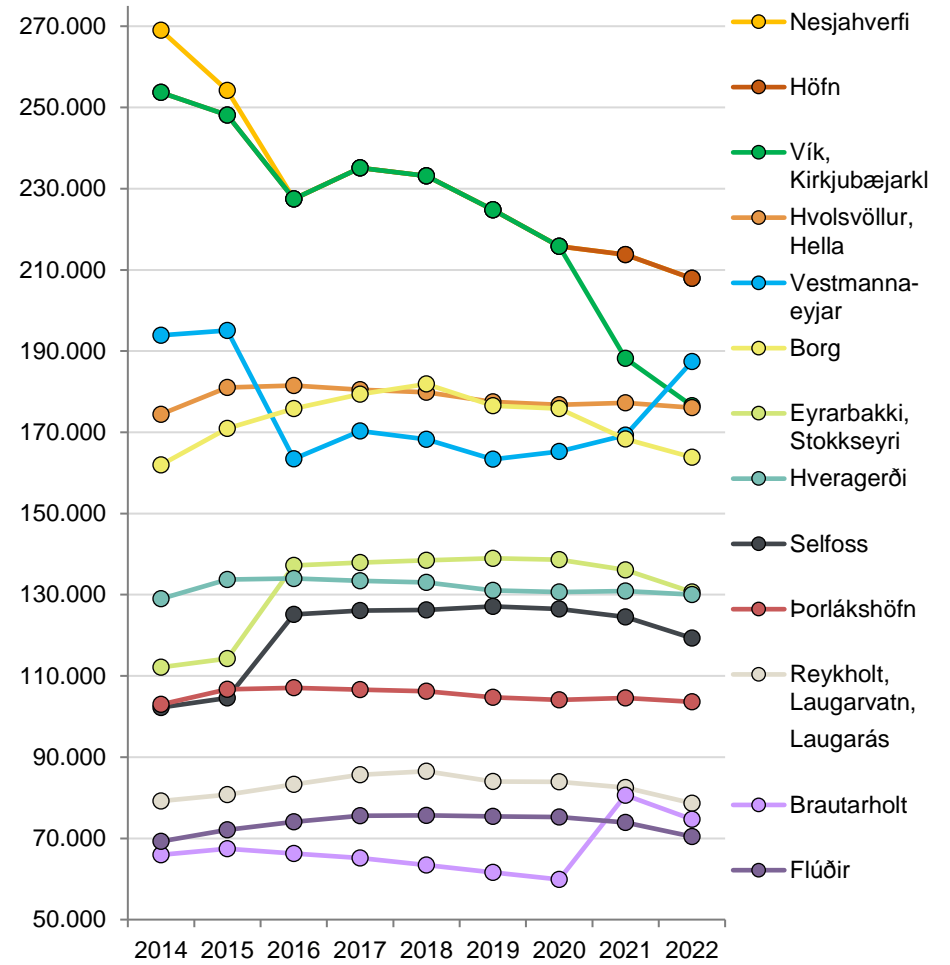
Mynd 8. Húshitun á Norðurland eystra, þróun lægsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).

Á Austurlandi er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar í þéttbýli hæstur á Seyðisfirði, þar sem er kynt hitaveita, eða 208 þ.kr. og hefur hann lækkað um 18,7% frá 2014 (mynd 9). Ekki eru öll hús á Seyðisfirði tengd fjarvarmaveitu og þá er lægsti mögulegi húshitunarkostnaður nokkuð lægri, eða sá sami og annars staðar á Austurlandi þar sem er hitað með rafmagni. Á Austurlandi er rafhitun í byggðakjörnunum Reyðarfirði, Neskaupstað, Fáskrúðsfirði, Vopnafirði, Djúpavogi, Stöðvarfirði, Breiðdalsvík og Borgarfirði eystri. Þar er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 177 þ.kr., líkt og annars staðar á landinu þar sem er kynt með rafmagni, og hefur hann lækkað um 30,4%. Húshitunarkostnaður hefur lækkað um 34,4% á Borgarfirði eystri því árin 2014 og 2015 var hann hærri þar en í öðrum byggðakjörnum með rafhitun. Staðurinn er skilgreindur sem dreifbýli hvað varðar raforku en vegna niðurgreiðslna er kostnaður þar nú sá sami og á öðrum stöðum með rafhitun. Á Eskifirði er hitaveita frá Hitaveitu Fjarðabyggðar, húshitunarkostnaður viðmiðunareignar er 147 þ.kr. og hefur lækkað um 13,6% frá 2014, þ.m.t. 10,3% lækkun til almennra notenda milli 2021 og 2022. Lægsti húshitunarkostnaður á Austurlandi er hjá HEF veitum í Fellabæ 111 þ.kr. en þar næst á Egilsstöðum 116 þ.kr. Húshitunarkostnaður þar hefur hækkað um u.þ.b. 3% síðan 2014.

Á Suðurlandi er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar hæstur í Nesjahverfi og á Höfn í Hornafirði 208 þ.kr. (mynd 10). Þar kom hitaveita árið 2021 en áður var kynt hitaveita á Höfn en rafhitun í Nesjahverfi sem er skilgreint sem dreifbýli hvað varðar raforku. Í Vík og á Kirkjubæjarklaustri er kynt með rafmagni og þar er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 177 þ.kr., líkt og annars staðar þar sem er rafhitun. Húshitunarkostnaður þar hefur lækkað um 30,4%. Í Vestmannaeyjum er kynt hitaveita (fjarvarmaveita) og þar er húshitunarkostnaður 187 þ.kr. en kostnaður þar hefur lækkað um 3,3% frá 2014. Í Vestmannaeyjum hækkaði húshitunarkostnaður um 10,7% árið 2022, miðað við árið á undan, vegna hækkunar á gjaldskrá fyrir fjarvarmaveituna. Á Hvolsvelli og á Hellu er hitaveita frá Veitum ohf., húshitunarkostnaður viðmiðunareignar er 176 þ.kr. og hefur hækkað um 0,9% síðan 2014. Á Borg í Grímsnesi er Hitaveita Grímsness- og Grafningshrepps, húshitunarkostnaður viðmiðunareignar er 164 þ.kr. og hefur hann hækkað um 1,2% frá 2014. Á Eyrarbakka og Stokkseyri er hitaveita frá Selfossveitum sem kostar 131 þ.kr. fyrir viðmiðunareign og hefur hækkað um 16,5% síðan 2014. Svipuð hækkun hefur átt sér stað á húshitunarkostnaði á Selfossi, en þar er hann nokkuð lægri eða 119 þ.kr. Hveragerði og Þorlákshöfn eru á veitusvæði Veitna ohf. og þar hefur húshitunarkostnaður hækkað um u.þ.b. 0,8% frá 2014. Kostnaður fyrir viðmiðunareign er 130 þ.kr. í Hveragerði en 104 þ.kr. í Þorlákshöfn. Í Reykholti í Biskupstungum, á Laugarvatni og í Laugarási kemur heitt vatn frá Bláskógaveitu, húshitunarkostnaður viðmiðunareignar er 79 þ.kr. og hefur lækkað um 0,6% síðan 2014. Í Brautarholti á Skeiðum hjá Hitaveitu Brautarholts er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 75 þ.kr. og hefur hann hækkað um 13,2% frá 2014, mest milli 2020 og 2021, en gjaldskrá þar hafði verið óbreytt árin 2015-2020. Lægsti húshitunarkostnaður viðmiðunareignar á Suðurlandi og á landinu öllu er á Flúðum hjá Hitaveitu Flúða. Þar er húshitunarkostnaður 70 þ.kr. og hefur hækkað um 1,7% frá 2014.

Mynd 9. Húshitun á Austurlandi, þróun lægsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).

Mynd 10. Húshitun á Suðurlandi, þróun lægsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).

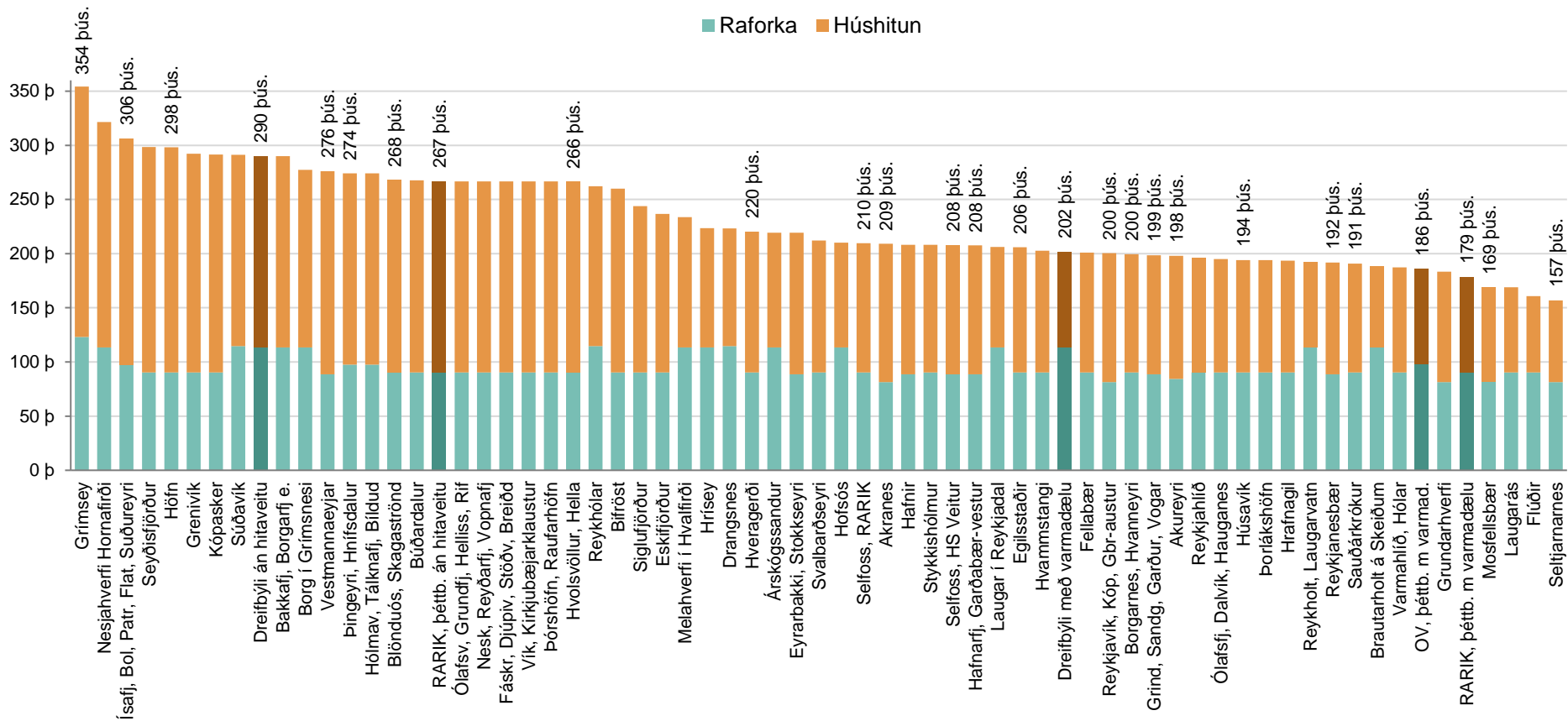
Heildarorkukostnaður

Heildarorkukostnaður, þ.e.a.s. raforku- og húshitunarkostnaður viðmiðunareignar, er hæstur í Grímsey 354 þ.kr. þar sem rafmagn er framleitt með díselrafstöð og húsin kynt með olíu (mynd 11). Þar fyrir utan er heildarkostnaður hæstur í Nesjahverfi í Hornafirði 321 þ.kr. Nesjahverfi er skilgreint sem dreifbýli hvað raforku varðar og þar, líkt og á Höfn, er ný hitaveita. Á Ísafirði, Patreksfirði, Suðureyri, Flateyri og í Bolungarvík er algengast að hús séu tengd kyntum hitaveitum og þar er nú hæsti heildarorkukostnaður í skilgreindu þéttbýli eða 306 þ.kr. Á Seyðisfirði er einnig kynt hitaveita og þar er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 298 þ.kr. Fyrir utan Höfn og Nesjahverfi er heildarorkukostnaður með hitaveitu hæstur á Grenivík 292 þ.kr. Í dreifbýli án hitaveitu, þ.m.t. á Bakkafirði, Borgarfirði eystri og í Súðavík, er heildarorkukostnaður 290 þ.kr. Í Vestmannaeyjum, þar sem er kynt hitaveita, er heildarorkukostnaður 276 þ.kr. Í skilgreindu þéttbýli án hitaveitu á Vestfjörðum, þ.e.a.s. á Hólmavík, Tálknafirði, Bíldudal, Þingeyri og í Hnífsdal er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 274 þ.kr. Í öðru skilgreindu þéttbýli án hitaveitu, þar sem RARIK sér um flutning og dreifingu raforku, er heildarorkukostnaður 267 þ.kr. Það á við um Ólafsvík, Grundarfjörð, Hellissand, Rif, Neskaupstað, Reyðarfjörð, Vopnafjörð, Fáskrúðsfjörð, Djúpavog, Stöðvarfjörð, Breiðdalsvík, Vík í Mýrdal, Kirkjubæjarklaustur, Þórshöfn og Raufarhöfn.

Á Blönduósi, á Skagaströnd og í Búðardal er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 268 þ.kr., á Hvolsvelli og Hellu 266 þ.kr., á Siglufirði 244 þ.kr. og á Eskifirði 237 þ.kr. Í Melahverfi í Hvalfirði er heildarorkukostnaður 234 þ.kr., á Drangnesi og í Hrísey 223 þ.kr. og í Hveragerði 220 þ.kr. Á Eyrarbakka og á Stokkseyri ásamt Árskógssandi er heildarorkukostnaður 219 þ.kr. og á Svalbarðseyri 212 þ.kr. Á Selfossi er heildarkostnaður annars vegar 210 þ.kr. á veitusvæði RARIK og hins vegar 208 þ.kr. á veitusvæði HS Veitna.

Heildarorkukostnaður viðmiðunareignar er á bilinu 200 þ.kr. og 210 þ.kr. á Akranesi, í Höfnum, í Stykkishólmi, í Hafnarfirði, í Garðabæ, í Kópavogi, í Reykjavík, á Laugum í Reykjadal, á Egilsstöðum, í Fellabæ, á Hvammstanga, í Borgarnesi og á Hvanneyri. Heildarorkukostnaður er á bilinu 190 þ.kr. og 199 þ.kr. í Grindavík, í Sandgerði, í Vogum, á Akureyri, í Reykjahlíð, á Ólafsfirði, á Dalvík, á Hauganesi, á Húsavík, í Þorlákshöfn, í Hrafnagili, í Reykholti í Biskupstungum, á Laugarvatni, í Reykjanesbæ og á Sauðárkróki. Í Brautarholti á Skeiðum er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 188 þ.kr., í Varmahlíð og á Hólum í Hjaltadal 188 þ.kr. og í Grundarhverfi 183 þ.kr.

Lægsti heildarorkukostnaður landsins er á Seltjarnarnesi 157 þ.kr. en þar næst á Flúðum 161 þ.kr. og í Mosfellsbæ og Laugarási 169 þ.kr.

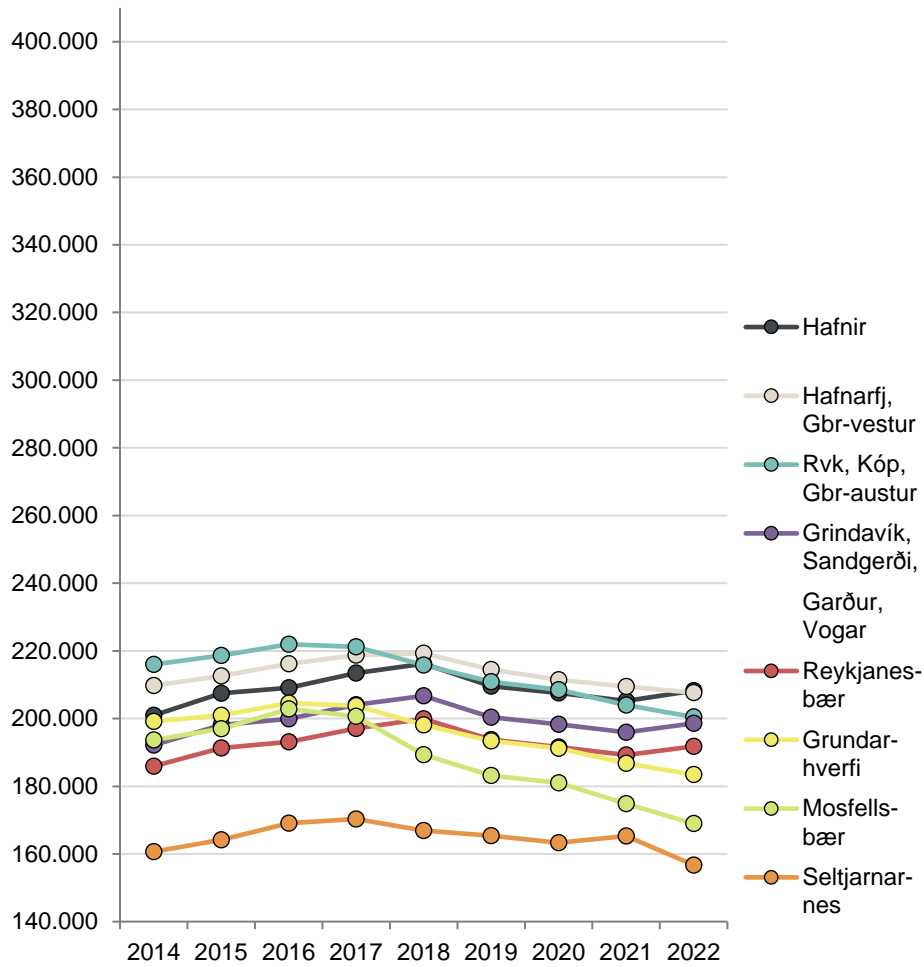
Mynd 11. Orkukostnaður alls, lægsta mögulega verð.

Á næstu síðum verður fjallað um þróun heildarorkukostnaðar frá 2014 í hverjum landshluta fyrir sig. Upphæðir eru á verðlagi ársins 2022.

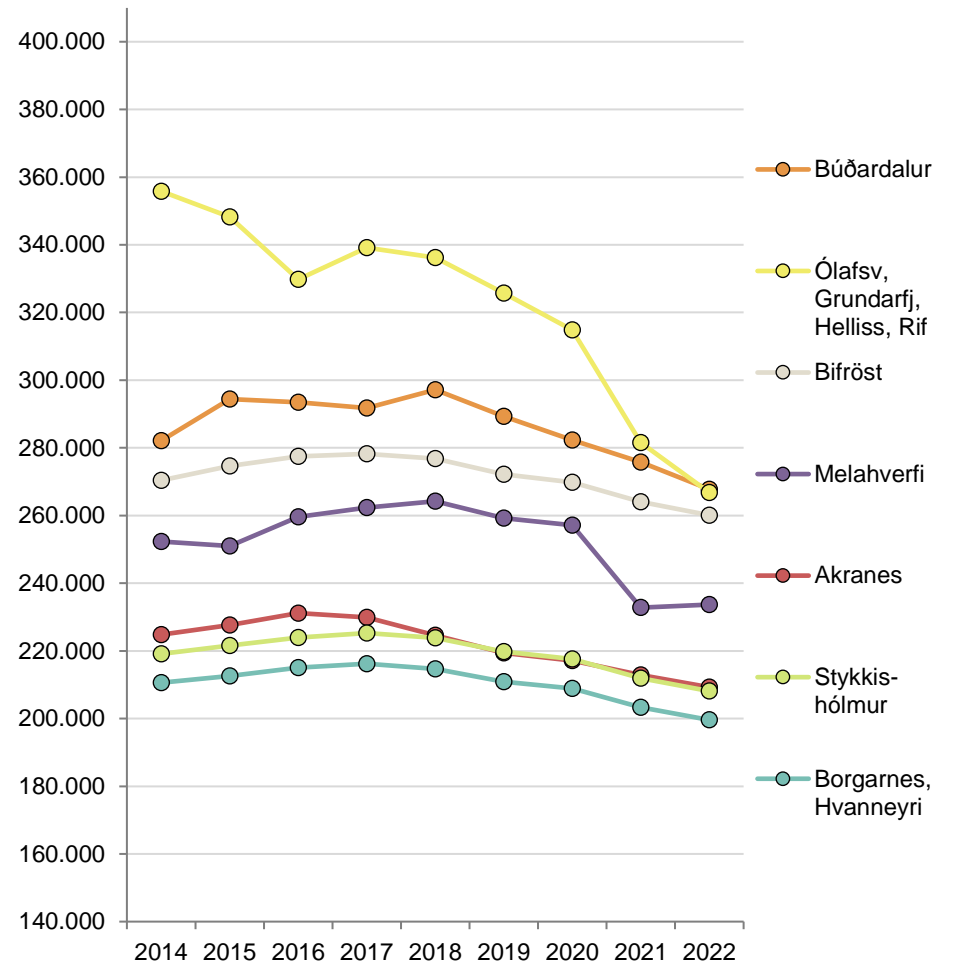
Á höfuðborgarsvæðinu er heildarorkukostnaður fyrir viðmiðunareignina hæstur í Hafnarfirði og vesturhluta Garðabæjar 208 þ.kr. (mynd 12). Næst hæsti heildarorkukostnaður á höfuðborgarsvæðinu er í Reykjavík, Kópavogi og austurhluta Garðabæjar 200 þ.kr. en þar hefur hann lækkað um 7,2% frá 2014. Í Grundarhverfi er heildarorkukostnaður 183 þ.kr. og hefur lækkað um 7,9% síðan 2014. Lægsti heildarkostnaður höfuðborgarsvæðisins og á landinu öllu er á Seltjarnarnesi 157 þ.kr., en hann hefur hækkað um 2,4% frá 2014. Heildarorkukostnaður viðmiðunareignar á höfuðborgarsvæðinu er svo næst lægstur í Mosfellsbæ 169 þ.kr. þar sem hann hefur lækkað um 12,8% síðan 2014.

Á Suðurnesjum er orkukostnaður víðast svipaður og hækkan alls staðar sú sama frá 2014 eða rúm 3%. Í Reykjanesbæ er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar nú 192 þ.kr. en í Grindavík, Sandgerði, Garði og Vogum er hann 198-200 þ.kr. Í Höfnum er heildarorkukostnaður ívið hærri, eða 208 þ.kr.

Á Vesturlandi er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar hæstur í Búðardal, þar sem er heildarkostnaður er 268 þ.kr. og hefur lækkað um 5,1% frá 2014. Næst hæsti heildarorkukostnaður á Vesturlandi er 267 þ.kr. þar sem kynt er með rafmagni, þ.e.a.s. í Ólafsvík, í Grundarfirði, á Hellissandi og á Rifi, en hann hefur þó lækkað um 25,0% frá 2014 (mynd 13). Á Bifröst er orkukostnaður alls 260 þ.kr. og hefur lækkað um 3,8%. Í Melahverfi í Hvalfirði er heildarorkukostnaður fyrir viðmiðunareign 234 þ.kr. og hefur lækkað um 7,4% síðan 2014. Á Akranesi hefur heildarorkukostnaður lækkað um 6,9% frá 2014 og er nú 209 þ.kr. Í Stykkishólmi er heildarkostnaður 208 þ.kr. og hefur lækkað um 5,0% frá 2014. Lægsti heildarorkukostnaður viðmiðunareignar á Vesturlandi er í Borgarnesi og á Hvanneyri 200 þ.kr. en þar hefur hann lækkað um 5,2% síðan 2014.

Mynd 12. Orkukostnaður alls á höfuðborgarsvæðinu og Suðurnesjum, þróun lægsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).

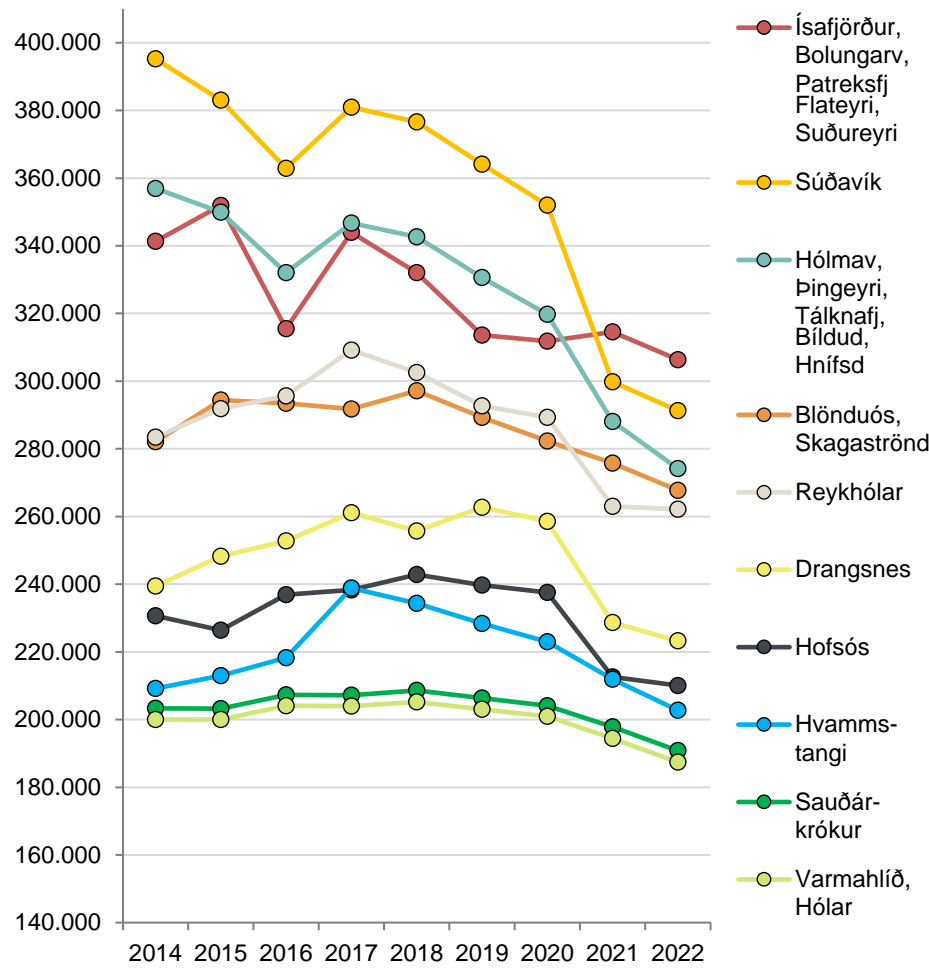

Mynd 13. Orkukostnaður alls á Vesturlandi, þróun lægsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).

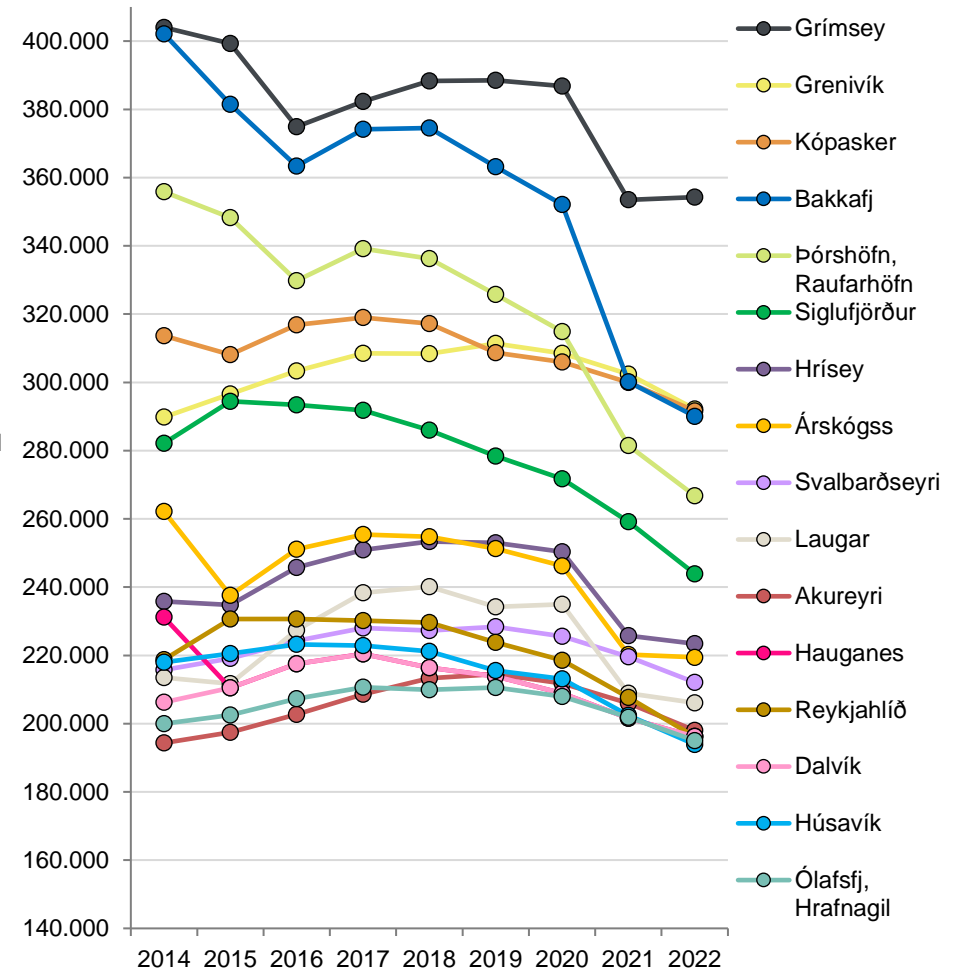
Á Vestfjörðum er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar hæstur 306 þ.kr. á Ísafirði, í Bolungarvík, á Patreksfirði, Suðureyr og Flateyri, þar sem eru kyntar hitaveitur (mynd 14). Þó eru ekki öll hús á þessum stöðum tengd fjarvarmaveitum og heildarorkukostnaður er þá nokkuð lægri, eða sá sami og í öðru skilgreindu þéttbýli á Vestfjörðum þar sem er hitað með rafmagni. Árin 2014-2020 hafði hæsti heildarkostnaður í byggðakjarna á Vestfjörðum verið í Súðavík sem er skilgreind sem dreifbýli hvað raforku varðar, en vegna aukins dreifbýlisframlags og samkeppni á raforkusölumarkaði er kostnaður þar nú lægri en kostnaður notenda kyntra hitaveita eða 291 þ.kr. Á Hólmavík, Þingeyri, Tálknafirði, Bíldudal og í Hnífsdal, þar sem er bein rafhitun, er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 274 þ.kr. og hefur lækkað um 23,2% síðan 2014. Á Reykhólum er heildarorkukostnaður 262 þ.kr. og hefur lækkað um 7,5% síðan 2014. Lægsti heildarorkukostnaður á Vestfjörðum er á Drangnesi 223 þ.kr., þrátt fyrir að þorpið sé skilgreint sem dreifbýli hvað varðar raforku, en þar hefur heildarkostnaður lækkað um 6,8% frá 2014.

Á Norðurlandi vestra er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar hæstur á Blönduósi og Skagaströnd 268 þ.kr. og hefur lækkað um 5,1% frá 2014. Á Hofsósi er heildarorkukostnaður 210 þ.kr. og hefur lækkað um 8,9% frá 2014. Þó húshitunarkostnaður sé með lægra móti á Hofsósi, líkt og í Varmahlíð og á Hólum, er þorpið skilgreint sem dreifbýli hvað raforku varðar. Varmahlíð og Hólar eru hins vegar skilgreind sem þéttbýli og þar er lægsti heildarorkukostnaður á Norðurlandi vestra, eða 187 þ.kr. Á Hvammstanga er heildarorkukostnaður 203 þ.kr. og hefur lækkað um 3,1% frá 2014. Á Sauðárkróki er næst lægsti heildarorkukostnaður viðmiðunareignar á Norðurlandi vestra 191 þ.kr. og hefur hann lækkað um 6,2% síðan 2014.

Á Norðurlandi eystra er heildarorkukostnaður hæstur 354 þ.kr. í Grímsey þar sem rafmagn er framleitt með díselrafstöð og hús kynt með olíu (mynd 15). Heildarorkukostnaður í Grímsey hefur þó lækkað um 12,3% frá 2014. Heildarorkukostnaður á Grenivík og á Kópsskeri er 292 þ.kr. Á Bakkafirði hefur heildarorkukostnaðurinn lækkað mikið frá 2014, eða um 27,9%, og er nú 290 þ.kr. fyrir viðmiðunareign. Á Þórshöfn og Raufarhöfn hefur heildarorkukostnaður viðmiðunareignar lækkað um 25,0% og er hann nú 267 þ.kr. Á Siglufirði er heildarkostnaður 244 þ.kr. og hefur lækkað um 13,5% frá 2014. Í Hrísey hefur hann lækkað um 5,3% og er 223 þ.kr. Á Árskógssandi er heildarorkukostnaður 219 þ.kr. og á Svalbarðseyri 212 þ.kr. Heildarorkukostnaður viðmiðunareignar er 206 þ.kr. á Laugum í Reykjadal, 198 þ.kr. á Akureyri og 196 þ.kr. í Reykjahlíð og á Hauganesi. Orkukostnaður í Reykjahlíð hefur lækkað um 10,3%, á Hauganesi um 15,1% og á Árskógssandi um 16,3%. Heildarorkukostnaður er svipaður á Húsavík, Ólafsfirði, í Hrafnagili og á Dalvík, eða um 194 þ.kr. Á Húsavík hefur heildarorkukostnaður lækkað um 11,0% frá 2014, á Ólafsfirði og í Hrafnagili er hann 2,5% lægri og á Dalvík 4,9% lægri en árið 2014.

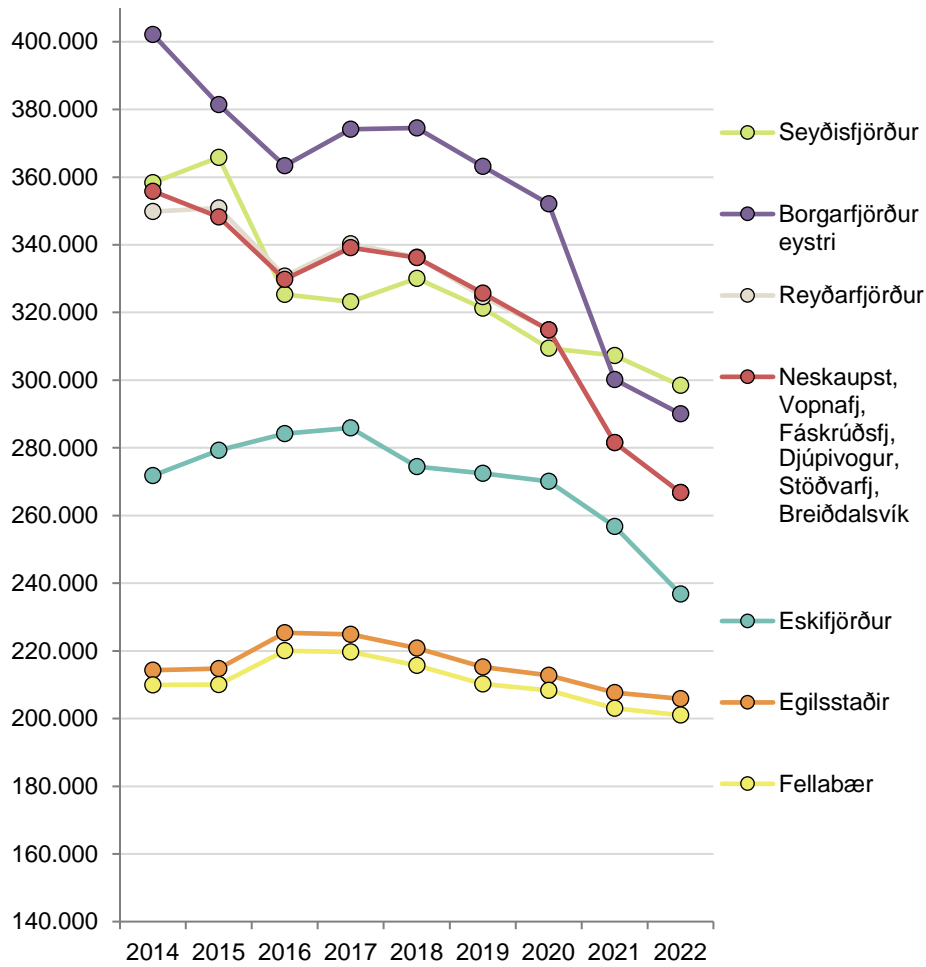
Mynd 14. Orkukostnaður alls á Vestfjörðum og Norðurlandi vestra, þróun lágsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).

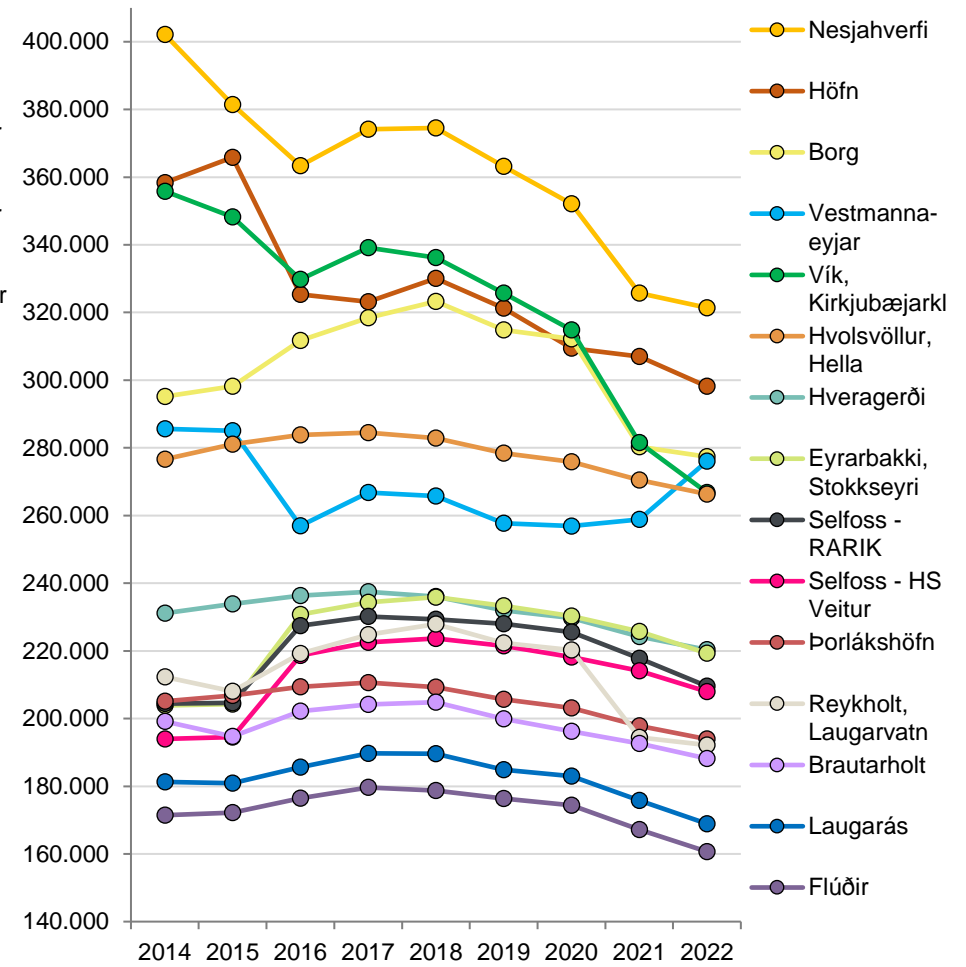
Mynd 15. Orkukostnaður alls á Norðurlandi eystra, þróun lágsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).

Á Austurlandi er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar nú hæstur á Seyðisfirði, þar sem er kynt hitaveita. Heildarorkukostnaður þar er 238 þ.kr. og hefur lækkað um 16,7% frá 2014 (mynd 16). Á Borgarfirði eystri sem er skilgreindur sem dreifbýli hvað raforku varðar er heildarorkukostnaður 290 þ.kr. en hefur lækkað um 27,9% síðan 2014. Í þéttbýli þar sem er bein rafhitun, á Neskaupstað, Vopnafirði, Fáskrúðsfirði, Stöðvarfirði og Breiðdalsvík, er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 267 þ.kr. og hefur lækkað um 25,0% frá 2014. Á Eskifirði er heildarkostnaðurinn 206 þ.kr. og hefur lækkað um 12,9% frá 2014. Lægsti heildarorkukostnaður á Austurlandi er í Fellabæ 201 þ.kr. og á Egilsstöðum 206 þ.kr. og þar hefur hann lækkað um u.þ.b. 4% miðað við verðlag 2022.

Á Suðurlandi er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar hæstur 321 þ.kr. í Nesjahverfi í Hornafirði (mynd 17). Þar hefur heildarorkukostnaður þó lækkað um 20,1% síðan 2014. Á Höfn er heildarorkukostnaður 298 þ.kr. og hefur lækkað um 16,8% frá 2014. Í Hornafirði er ný hitaveita, en áður var rafhitun í Nesjahverfi og kynt hitaveita á Höfn. Munurinn á heildarorkukostnaði á þessum stöðum nú stafar af því að Nesjahverfi er skilgreint sem dreifbýli hvað raforku varðar en Höfn sem þéttbýli. Á Borg í Grímsnesi er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 277 þ.kr. og hefur lækkað um 6,0% síðan 2014. Í Vestmannaeyjum er heildarkostnaður 276 þ.kr. og hefur lækkað um 3,3% síðan 2014. Í Vík í Mýrdal og á Kirkjubæjarklaustri er heildarorkukostnaður 267 þ.kr., líkt og í öðru þéttbýli án hitaveitu þar sem RARIK sér um flutning og dreifingu á raforku, og hefur hann lækkað um 25,0% frá 2014. Á Hvolsvelli og Hellu er heildarorkukostnaður 266 þ.kr. og hefur lækkað um 3,7% frá 2014. Í Hveragerði er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 220 þ.kr. og á Eyrarbakka og Stokkseyri er hann 219 þ.kr. Heildarorkukostnaður hefur lækkað um 4,7% í Hveragerði en hækkað á Eyrarbakka og Stokkseyri um 7,6%. Á Selfossi er heildarorkukostnaður 210 þ.kr. á dreifiveitusvæði RARIK og 208 þ.kr. þar sem HS Veitur eru með sérleyfi fyrir flutning og dreifingu raforku. Heildarkostnaður hefur hækkað um 2,5% á svæði RARIK og 7,2% á svæði HS Veitna frá 2014. Í Þorlákshöfn er heildarorkukostnaður fyrir viðmiðunareign 194 þ.kr. og hefur lækkað um 5,5% frá 2014. Í Reykholti í Biskupstungum og á Laugarvatni er heildarorkukostnaður 192 þ.kr. og hefur hann lækkað um 9,5% frá 2014. Þar er sami húshitunarkostnaður fyrir viðmiðunareign og í Laugarási sem einnig fær heitt vatn frá Bláskógarveitu en heildarorkukostnaður í Laugarási er hins vegar talsvert lægri en í hinum byggðakjörnunum í Bláskógabyggð eða 169 þ.kr. Það er vegna þess að Reykholt og Laugarvatn eru skilgreind sem dreifbýli hvað varðar raforku en Laugarás sem þéttbýli. Í Brautarholti á Skeiðum er heildarorkukostnaður 188 þ.kr. og hefur lækkað um 5,5% frá 2014. Lægsti heildarorkukostnaður á Suðurlandi og sá næst lægsti á landinu er á Flúðum 161 þ.kr. og þar hefur hann lækkað um 6,3% síðan 2014.

Mynd 16. Orkukostnaður alls á Austurlandi, þróun lægsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).

Mynd 17. Orkukostnaður alls á Suðurlandi, þróun lægsta verðs 2014-2022 (verðlag ársins 2022).